

Kainuun laajakaistaverkon rakentamisen tilannekatsaus

MH § 79

Suomen hallituksen tavoitteena on saada rakennettua nopeat ja luotettavat Internet-yhteydet koko Suomeen. Tähän päästään ainoastaan valokuitutekniikan avulla. Liikenne- ja viestintäministeriön Laajakaista 2015/ Nopeat verkot -hankkeen tehtävänä on ollut varmistaa tietoliikenneyhteyksien rakentaminen tuetusti haja-asutusalueille eli niiden alueille, jotka eivät markkinaehtoisesti tulisi muuten rakennettua. Valtion tukea rakentamisen toteutukseen hallitus varasi 66 meuroa ja EU-tukea 25 meuroa.

Kainuun liiton tehtävänä on ollut valmistella, koordinoita ja edistää valokuituverkon rakentamista Kainuun alueella. Tätä työtä on maakunnassa tehty sekä virkatyönä että erillisrahoitteisesti. Lakisääteisissä tehtävissä yhteistyötä tehdään edelleen Pohjois-Karjalan liiton kanssa sopimus pohjaisesti. Lisäksi yhteistyötä on tehty Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa 2013-2015 Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoittamassa Sadan megan Itä- ja Pohjois-Suomi –viestintähankkeessa Kaista Kaikille –hankenimellä. Hankkeella edistettiin tietoverkkojen, niiden käyttämisen ja sisältöjen kehittämistä siten, että maaseudullakin syntyisi riittävä kysyntä nopeiden tietoliikenneverkkojen kannattavalle toteuttamiselle.

Valokuituverkkojen rakentamishankkeiden kilpailutus aloitettiin Kainuussa 2010. Kilpailutuksen kautta Kainuun laajakaistaverkon rakentajaksi valittiin Kaisanet Oy (tuolloin vielä Kainuun Puhelinosuuskunta). Kaisanet aloitti rakentamisen 2011 ja hankkeen mukaisesti tuettu rakentaminen on edennyt myös toisen kilpailutuksen ja valintaprosessin jälkeen Puolangan, Vaalan, Suomussalmen, Sotkamon, Hyrynsalmen sekä Ristijärven alueilla. Kajaani ja Paltamo ovat toistaiseksi jättäytyneet pois kansallisen hankkeen piiristä, lähinnä niiden korkean omarahoitusosuuden vuoksi. Kajaanin omarahoitusosuus on 33 % ja Paltamon 22 %, muilla Kainuun kunnilla se on 8 %. Myös Kuhmo jäi pois kansallisen hankkeen toteutuksesta ja osaan Kuhmoa valokuituverkkoa on rakennettu Manner-Suomen maaseuturahaston tukemalla hankkeella Luoteis-Kuhmon kyläverkko-osuuskunnan toimesta.

Tähän mennessä valokuiturakentaminen on alustavan hankesuunnitelman (laadittu 2009) mukaan edennyt Nopeat verkot –hankkeen ja kansallisella tuen turvin Kainuussa kokonaisuudessaan yli puolenvälin. Kaisanet Oy on Kainuussa rakentanut valokuituverkkoa hankkeena tuetusti n. 1600 km. Tilaajia siihen on liittynyt n. 900, mikä on 20 % alueiden vakituisista ja alle 10 % kaikista hankealueiden kiinteis-

töistä. Yksi syy alhaiselle liittymätilausten määrälle on ongelmaksi osoittautunut liian pitkät tilaajaliittymät (kuluttajan omavastuuosuus) ja sitä kautta liittymän korkeat hankintahinnat.

Puolangan kunnan hanke valmistui kahdessa vuodessa. Muiden kuntien hankkeet ovat ainakin osa vielä pieniltä osa-alueiltaan loppuun rakentamatta. Tänä kesänä Kaisanet Oy :llä on hankerakentamista Kainuussa vain Suomussalmella. Kuhmossa valokuituverkkoa on kansallisen hankkeen sijaan rakennettu EU-hankkeena 2014-2015 n. 200 km ja käyttöönottovalmiiksi reilut 200 liittymää. Luoteis-Kuhmon verkkoa on laajennettu ja edelleen laajennetaan Leader –tuen hankkeilla.

Haja-asutusalueiden laajakaistarakentamista ohjaa laki 1186/2009, jota on hankkeen edetessä muutettu toteutusta helpottavaan suuntaan. Uusin lakimuutos laajentaisi tuettuja alueita koskemaan myös taajama-alueita sekä pienentäisi kuluttajan vastuulle jäävää osuutta huomattavasti (maksimin ollessa aiemmin lähes 2 km, jatkossa 100 metriä). Lakimuutos (HE 2/2017 vp) tulisi Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön mukaan voimaan 15.7.2017.

Valtion tukea uusille hankkeille on viimeisimmän tiedon mukaan vielä jäljellä noin 25 meuroa. Tukihakemukset olisi tehtävä viestintävirastolle viimeistään 31.12.2018 joten käytännössä uudet hankkeet maakunnan liiton on kilpailutettava syksy/talvi 2017/2018 aikana, jotta ne ehdittäisiin rakentaa kesän 2018 aikana. Kainuun eli Kuhmon loppuosan, Paltamon sekä Kajaanin rakentamisen osalta, alustavan rakentamissuunnitelman mukaan ja mikäli loputkin rakentamattomat kunnat lähtevät hankkeeseen, valtion tuen tarve on arvioitu olevan noin 11 meuroa. Lain muutoksen myötä tuen tarve tulisi kuitenkin arvioida uudelleen.

Kiinteän verkon yhteyksiä täydentämään päivitetään koko Suomen alueen 4G –tukiasemia niin, että mobiiliverkkojen kuuluvuus tulisi kattamaan 99 % koko Suomen väestöstä vuoteen 2018 loppuun mennessä.

Erillisliitteenä on kartta; Kainuun kuntien laajakaistahankkeiden osahankealueet ja niiden toteuttamisajankohta.

Erillisliite nro: 2

Kainuun valokuituyhteyksien saatavuuskartta Laajakaista 2015/Nopea laajakaista –hankkeen rakentamisalueilla Kainuussa:
<http://www.kaisanet.fi/tuostenostot/kuidun-saatavuuskartta>

Nopea laajakaista –hankkeen tilannekatsaus ja valokuitupohjaisen laajakaistan saatavuus valtakunnallisesti:

<https://www.viestintavirasto.fi/ohjausjavalvonta/laajakaista2015/hankeeteneminen.html>

Maakuntakohtaiset ja kuntakohtaiset saatavuuskartat ja kuntalistat:
<https://www.viestintavirasto.fi/tilastotjatutkimukset/katsauksetjaartikkelit/2017/valokuitutakaapaasynnopeaanlaajakaistaverkkoon.html>

Uusimman lakimuutoksen muutetun lain voimaantulo olisi LiVi:n mietinnön mukaan 15.7.2017:
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/LiVM_10+2017.aspx

Matkaviestinverkon kuuluvuus:
<https://www.viestintavirasto.fi/internetpuhelin/puhelin-jalaajakaistaliittymantoimivuus/matkaviestinverkonkuuluvuus.html>

Lisätietoa asiasta antaa vs. aluekehitysjohtaja Paula Karppinen, puh. 044 710 0867 tai sähköpostitse osoitteella paula.a.karppinen@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus keskustelee asiasta kokouksessa pidettävän tarkemman esittelyn pohjalta ja päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Maakuntahallitus:

Vs. aluekehitysjohtaja Paula Karppinen esitteli Kainuun laajakaistaverkon rakentamisen tilannekatsausta.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että maakuntahallitus näkee tärkeäksi laajakaistarakentamisen mahdollisimman kattavasti Kainuun alueella ja pitää tärkeänä nopeita toimia hankealueiden rakentamisen loppuunsaattamiseksi.
